

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 27.4.2010
SEK(2010) 488 galutinis

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

2010.4.27

dėl bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių

2020 m. Europos strategijos integruotų gairių I dalis

{KOM (2010) 193 galutinis}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „2020 m. Europa“¹, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos derinimu, kuria daugiausia dėmesio bus skiriama svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas. Todėl Europos Vadovų Taryba sutiko nustatyti pagrindinius ES tikslus, kurie sudaro bendrus uždavinius, kuriais grindžiama valstybių narių ir Sąjungos veikla. Atsižvelgdamos į šiuos tikslus, valstybės narės [nustatė] nacionalinius tikslus. Savo ruožtu Komisija ES lygiu stengsis įgyvendinti strategiją, ypač pasitelkdama savo septynias „pavyzdines iniciatyvas“, paskelbtas Komunikate dėl 2020 m. Europos.

Sutartyje dėl ES veikimo numatyta, kad valstybės narės laiko savo ekonomikos politiką ir užimtumo skatinimą bendru reikalu ir tai derina su Taryba. Dviejuose skirtinguose jos straipsniuose numatyta, kad Taryba priima bendras ekonominės politikos gaires (121 straipsnis) ir užimtumo gaires (148 straipsnis), patikslindama, kad pastarosios turi atitikti pirmąsias. Atsižvelgiant į šį teisinį pagrindą, užimtumo ir ekonominės politikos gairės pateikiamos kaip dvi atskiros – bet tarpusavyje susijusios – teisinės priemonės:

- Tarybos rekomendacija dėl bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių – 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių I dalis;
- Tarybos sprendimas dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių – 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių II dalis.

Šios gairės, diegiamos pirmiau nurodytomis teisinėmis priemonėmis, kartu sudaro integruotas 2020 m. Europos strategijos įgyvendinimo gaires.

2020 m. Europos integruotose gairėse išdėstyta 2020 m. Europos strategijos ir reformų valstybėse narėse struktūra. Dėl nuoseklumo ir aiškumo gairių skaičius ribotas ir jose pateiktos Europos Vadovų Tarybos išvados. Gairės integruotos, siekiant užtikrinti, kad nacionaline ir ES lygio politika būtų visiškai prisidedama siekiant 2020 m. Europos strategijos tikslų. Sinchroniškai siekdamos tikslų valstybės narės turės naudoti iš suderintų struktūrinių reformų, ypač euro zonoje.

Šiuo pagrindu valstybės narės parengs nacionalines reformų programas, kuriose išsamiai nurodys veiksmus, kurių imsisi pagal naują strategiją, ypatingą dėmesį skirdamos nacionalinių tikslų įgyvendinimui ir priemonėms, kurios skirtos pašalinti tvarų augimą nacionaliniu lygiu stabdančias kliūtis. Remdamasi Komisijos vykdoma kontrole ir Taryboje atliekamu darbu, Europos Vadovų Taryba kasmet įvertins bendrą pažangą, padarytą įgyvendinant strategiją tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu. Vienu metu bus nagrinėjami makroekonominiai, struktūriniai ir konkurencingumo sritys pokyčiai ir bendras finansinis stabilumas.

¹ COM (2010) 2020, 2010 3 3.

2020 m. Europos strategijos integruotas gaires sudaro:

- 1 gairė. Viešųjų finansų kokybės ir tvarumo užtikrinimas
- 2 gairė. Makroekonominio disbalanso šalinimas
- 3 gairė. Euro zonos disbalanso mažinimas
- 4 gairė. Moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai bei inovacijoms skirtos paramos optimizavimas, žinių trikampio tobulinimas ir skaitmeninės ekonomikos potencialo panaudojimas
- 5 gairė. Išteklių veiksmingumo gerinimas ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas
- 6 gairė. Verslo ir vartotojų aplinkos gerinimas ir pramonės bazės modernizavimas
- 7 gairė. Dalyvavimo darbo rinkoje didinimas ir struktūrinio nedarbo mažinimas
- 8 gairė. Kvalifikuotos darbo jėgos formavimas, atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius, darbo kokybės ir mokymosi visą gyvenimą skatinimas
- 9 gairė. Visų lygių švietimo ir mokymo sistemų veikimo tobulinimas ir aukštąjį išsilavinimą turinčiųjų skaičiaus didinimas
- 10 gairė. Socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

2010.4.27

dėl bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių

2020 m. Europos strategijos integruotų gairių I dalis

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

kadangi:

- (1) Sutartyje numatyta, kad valstybės narės laiko savo ekonomikos politiką bendru reikalu ir ją derina su Taryba. Pagal Sutarties nuostatas Europos Sąjunga parengė ir įgyvendino fiskalinės politikos (Stabilumo ir augimo paktas) ir makrostruktūrinės politikos derinimo priemones.
- (2) Sutartyje numatyta, kad Taryba priima užimtumo gaires ir bendras ekonominės politikos gaires, kuriomis turėtų būti vadovaujama valstybių narių politikoje.
- (3) 2000 m. pradėta vykdyti Lisabonos strategija buvo pagrįsta ES poreikiu didinti našumą ir konkurencingumą kartu didinant socialinę sanglaudą, atsižvelgiant į pasaulinę konkurenciją, technologijų pokyčius ir senėjančią visuomenę. Atlikus Lisabonos strategijos laikotarpio vidurio peržiūrą, 2005 m. ji buvo atnaujinta ir joje daugiau dėmesio skiriama augimui bei akcentuojama, kad būtina kurti daugiau ir geresnių darbo vietų.
- (4) Lisabonos strategija ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui padėjo pasiekti bendrą sutarimą dėl bendros ES ekonominės ir užimtumo politikos krypties. Vadovaudamasi strategija, 2005 m.² Taryba patvirtino bendras ekonominės politikos gaires ir užimtumo gaires, o 2008 m.³ jas peržiūrėjo. 24 gairėse išdėstyti nacionalinių reformų programų pagrindai, apibrėžiami pagrindiniai visos ES makroekonominiai, mikroekonominiai ir darbo rinkos reformos prioritetai. Tačiau iš patirties matyti, kad gairėse nebuvo nustatyti pakankamai aiškūs prioritetai ir kad prioritetai galėjo būti labiau tarpusavyje susiję. Dėl to jų poveikis formuojant nacionalinę politiką buvo ribotas.

² COM (2005) 141.

³ COM (2007) 803.

- (5) Dėl 2008 m. prasidėjusios finansų ir ekonomikos krizės daug žmonių prarado darbą, sumažėjo galima produkcija ir dėl to smarkiai pablogėjo viešųjų finansų būklė. Vis dėlto pasitelkus Europos ekonomikos atkūrimo planą⁴ buvo galima padėti valstybėms narėms įveikti krizę, iš dalies tai įvyko dėl suderintų fiskalinių atkūrimo priemonių ir euro, kaip makroekonominio stabilumo priemonės. Taigi, krizė parodė, kad derinant ES ekonominę politiką galima gauti reikšmingų rezultatų, jeigu dedama vis daugiau pastangų ir tai daroma veiksmingai. Krizės metu taip pat paaiškėjo, kad tarp valstybių narių ekonomikos egzistuoja glaudi tarpusavio priklausomybė.
- (6) Komisija pasiūlė parengti naują kito dešimtmečio strategiją – 2020 m. Europos strategiją⁵, kad po krizės Sąjunga taptų stipresnė ir jos ekonomika būtų orientuota į pažangų, tvarų ir integracinį augimą. Prie atitinkamų gairių išvardyti penki pagrindiniai tikslai sudaro bendrus uždavinius, kuriais grindžiama valstybių narių ir Sąjungos veikla. Valstybės narės turėtų labai stengtis įgyvendinti nacionalinius tikslus ir pašalinti augimą stabdančias kliūtis.
- (7) Įgyvendindamos visapusiškas ekonomikos krizės įveikimo strategijas, valstybės narės turėtų vykdyti ambicingas reformų programas, kad užtikrintų makroekonominį stabilumą ir viešųjų finansų tvarumą, gerintų konkurencingumą ir mažintų makroekonominį disbalansą. Kai ekonomika bus tikrai atkurta, laikinas priemonės, kurių imtasi krizei įveikti, reikėtų suderintai panaikinti. Fiskalinių atkūrimo priemonių panaikinimas turėtų būti atliekamas ir derinamas pagal Stabilumo ir augimo pakto nuostatas.
- (8) Pagal 2020 m. Europos strategiją valstybės narės turėtų įgyvendinti reformas, kuriomis siekiama pažangaus, t. y. žiniomis ir inovacijomis grindžiamo ekonomikos augimo. Reformomis turėtų būti siekiama gerinti švietimo kokybę, užtikrinti visiems galimybę mokytis ir gerinti mokslinių tyrimų bei verslo veiklą, kad visoje ES būtų skatinamos inovacijos ir žinių perdavimas. Jomis turėtų būti skatinamas verslumas ir padedama kūrybingas idėjas paversti inovaciniais produktais, paslaugomis ir procesais, kuriuos pasitelkus būtų galima sukurti augimą, kokybiškas darbo vietas, teritorinę, ekonominę ir socialinę sanglaudą, taip pat veiksmingiau spręsti Europos ir pasaulines socialines problemas. Šiuo atžvilgiu itin svarbu kuo geriau pasinaudoti informacinėmis ir ryšių technologijomis.
- (9) Valstybės narės savo reformų programomis taip pat turėtų siekti tvaraus augimo. Tvarus augimas – tai ekonomikos augimo atskyrimas nuo išteklių naudojimo, veiksmingai naudojamų išteklių, tvarios ir konkurencingos ekonomikos kūrimas, sąžiningas sąnaudų ir naudos pasiskirstymas ir pasinaudojimas Europos lyderyste skubant kurti naujus procesus ir technologijas, įskaitant ekologiškas technologijas. Valstybės narės turėtų įgyvendinti būtinas reformas, kad sumažintų išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir veiksmingai naudotų išteklius. Jos taip pat turėtų gerinti verslo aplinką, skatinti kurti ekologiškas darbo vietas ir modernizuoti pramonės bazę.
- (10) Valstybių narių reformų programomis taip pat galiausiai turėtų būti siekiama integracinio augimo. Integracinis augimas – tai darnios visuomenės kūrimas, kai

⁴ COM (2009) 615, 2009 11 19.

⁵ COM (2010) 2020, 2010 3 3.

žmonės gali numatyti ir valdyti pokyčius ir taip būti aktyviais visuomenės ir ekonomikos veikėjais. Todėl valstybių narių reformomis visiems žmonėms per visą gyvenimą turėtų būti užtikrinamos galimybės ir taip mažinamas skurdas ir socialinė atskirtis, šalinant kliūtis dalyvauti darbo rinkoje, visų pirma moterims, vyresnio amžiaus darbuotojams, jaunimui, neįgaliesiems ir legaliems migrantams. Be to, reformomis turėtų būti užtikrinama, kad ekonomikos augimas būtų naudingas visiems piliečiams ir visiems regionams. Todėl svarbiausi dalykai, kurių turėtų būti siekiama valstybių narių reformų programomis, tai užtikrinti veiksmingą darbo rinkų veikimą, investuojant į sėkmingą darbo vietos keitimą, atitinkamų įgūdžių vystymą, darbo kokybės didinimą ir kovą su suskaidymu, struktūriniu nedarbu ir neveiklumu, kartu užtikrinant tinkamą tvarią socialinę apsaugą ir aktyvią įtrauktį, siekiant sumažinti skurdą.

- (11) ES ir valstybių narių struktūrinėmis reformomis galima veiksmingai prisidėti prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, jeigu jomis didinamas ES konkurencingumas pasaulio ekonomikoje, sudaromos naujos galimybės Europos eksportuotojams ir suteikiama konkurencinga galimybė naudotis svarbiausiomis importuojamomis prekėmis. Todėl vykdant reformas reikėtų atsižvelgti į jų poveikį išorės konkurencingumui, siekiant skatinti Europos augimą ir dalyvavimą atvirose ir sąžiningomis taisyklėmis grindžiamose pasaulio rinkose.
- (12) 2020 m. Europos strategija turi būti paremta integruota politika, kurią valstybės narės turėtų įgyvendinti iki galo ir vienodu spartumu, kad turėtų naudos iš suderintų struktūrinių reformų.
- (13) Nors šios gairės skirtos valstybėms narėms, 2020 m. Europos strategiją reikėtų įgyvendinti kartu su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, glaudžiai bendradarbiaujant su parlamentais, socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės atstovais, kurie prisidės prie nacionalinių reformų programų kūrimo, jų įgyvendinimo ir bendro informacijos apie strategiją sklaidimo.
- (14) 2020 m. Europos strategija paremta mažesniu nuoseklių gairių rinkiniu, kuris pakeičia ankstesnį 24 gairių rinkinį ir yra skirtas užimtumo ir bendros ekonominės politikos klausimams. Prie šios rekomendacijos pridedamos valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairės glaudžiai susijusios su užimtumo politikos gairėmis, pridedamomis prie [...] Tarybos sprendimo [...]. Kartu jos sudaro 2020 m. Europos strategijos integruotas gaires.
- (15) Šiose naujosiose integruotose gairėse atsižvelgiama į Europos Vadovų Tarybos išvadas. Jose valstybėms narėms pateikiami tikslūs nurodymai, kaip parengti nacionalines reformų programas ir įgyvendinti reformas, atsižvelgiant į jų tarpusavio priklausomybę ir laikantis Stabilumo ir augimo pakto. Šios gairės bus bet kokių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, kurias Taryba gali skirti valstybėms narėms, pagrindas, arba bendrų ekonominės politikos gairių atveju – įspėjimų dėl politikos, kuriuos Komisija gali pateikti, kai nepakankamai laikomasi konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pagrindas.
- (16) Šios gairės turėtų didžia dalimi nekisti iki 2014 m., siekiant užtikrinti, kad didžiausias dėmesys būtų skiriamas įgyvendinimui,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

- (1) Valstybės narės ir prireikus ES savo ekonomikos politikoje turėtų atsižvelgti į priede išdėstytas gaires, kurios sudaro 2020 m. Europos integruotų gairių dalį.
- (2) Valstybės narės turėtų rengti nacionalines reformų programas pagal 2020 m. Europos strategijos integruotose gairėse nurodytus tikslus.

Priimta Briuselyje, 2010.4.27

Tarybos vardu
Pirmininkas

Priedas:
Bendros valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairės

1 gairė. Viešųjų finansų kokybės ir tvarumo užtikrinimas

Valstybės narės turėtų įgyvendinti biudžeto konsolidavimo strategiją, nustatytą pagal Stabilumo ir augimo pakta, ypač valstybėms narėms skirtas rekomendacijas, susijusias su perviršinio deficito procedūra, ir (arba) susitarimo memorandumais mokėjimų balansui skirtos paramos atveju. Valstybės narės visų pirma turėtų pasiekti gerokai 0,5 % bendrojo vidaus produkto ribą viršijantį konsolidavimą struktūriniu prasme iki tol, kol įvykdys vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslus. Biudžeto konsolidavimas turėtų prasidėti ne vėliau kaip 2011 m., o kai kuriose valstybėse narėse anksčiau, priklausomai nuo ekonominių aplinkybių su sąlyga, kad remiantis Komisijos prognozėmis ekonomikos atkūrimas stiprėja ir vyksta savaime.

Rengiant ir įgyvendinant biudžeto konsolidavimo strategiją pirmenybė turėtų būti teikiama mokesčiams, kuriais nekenkiama augimui ir užimtumui, ir prioritetais turėtų būti laikomi tokie išlaidų punktai, kuriais skatinamas augimas, pvz., švietimas, įgūdžiai ir galimybė įsidarbinti, moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MTTP) bei inovacijos, investicijos į tinklus, pvz., sparčiojo interneto, energetikos ir transporto linijų jungtis. Jeigu gali tekti padidinti mokesčius, kai įmanoma, tai turėtų būti daroma kartu su priemonėmis, kuriomis būtų siekiama padaryti mokesčių sistemas palankesnes augimui, o mokesčių našta iš darbo srities būtų perkelta į kitas mokesčių bazes, pvz., aplinkai kenkiančios veiklos. Mokesčių ir išmokų sistemomis reikėtų numatyti paskatas, kad dirbti būtų naudinga.

Be to, valstybės narės turėtų tobulinti nacionalines biudžeto sistemas, gerinti viešųjų išlaidų kokybę ir tobulinti viešųjų finansų tvarumą trijų krypčių strategija, kuri apima greitą skolos sumažinimą, su amžiumi susijusių viešųjų išlaidų (pvz., sveikatos išlaidų) reformą ir kuria prisidedama didinant veiksmingą pensinį amžių, siekiant užtikrinti, kad priemonės, finansuojamos iš su amžiumi susijusių viešųjų lėšų, būtų finansiškai perspektyvios, socialiai adekvačios ir prieinamos.

2 gairė. Makroekonominio disbalanso šalinimas

Valstybės narės turėtų vengti netoleruotino makroekonominio disbalanso, kuris visų pirma atsiranda dėl einamųjų sąskaitų, turto rinkų ir namų ūkių bei įmonių balansų pokyčių. Valstybės narės, kurių didelį einamosios sąskaitos disbalansą lemia nuolatinė konkurencingumo arba rizikos ribojimo ir mokesčių politikos stoka, turėtų šalinti problemas priežastis, imdamosi priemonių, susijusių su fiskaline politika, darbo užmokesčio pokyčiais, produktų ir finansinių paslaugų rinkų struktūrinėmis reformomis, darbo rinkomis, atsižvelgdamos į užimtumo gaires, arba susijusių su bet kokia kita atitinkama politikos sritimi. Šiuo atžvilgiu valstybės narės turėtų skatinti bendras tinkamas derybų dėl darbo užmokesčio sistemų sąlygas ir darbo sąnaudų pokyčius, atitinkančius kainų stabilumo, našumo tendencijas ir poreikį mažinti užsienio sąskaitos disbalansą. Darbo užmokesčio pokyčiais reikėtų atsižvelgti į skirtingus įgūdžius ir vietas darbo rinkos sąlygas, taip pat į labai skirtingus konkrečios šalies regionų ekonominės veiklos rezultatus.

3 gairė. Euro zonos disbalanso mažinimas

Euro zonos valstybės narės turėtų laikyti didelius nuolatinius einamosios sąskaitos pozicijų skirtumus ir kitokį makroekonominį disbalansą bendru reikalu ir prireikus imtis veiksmų

disbalansui mažinti. Euro zonos valstybės narės, kurių didelį nuolatinį einamosios sąskaitos deficitą lemia nuolatinė konkurencingumo stoka, turėtų kasmet smarkiai sumažinti struktūrinį deficitą. Tos euro zonos valstybės narės taip pat turėtų siekti sumažinti realias vieneto darbo sąnaudas. Euro zonos valstybės narės, kurių einamosios sąskaitos perviršis yra didelis, turėtų imtis priemonių, kad pašalintų privačios vietos paklausos struktūrines kliūtis. Euro zonos valstybės narės panašiai turėtų imtis veiksmų dėl bet kokio kito makroekonominio disbalanso, pvz., per didelės sukauptos privačios skolos ir infliacijos skirtumų. Dėl šių priežasčių Eurogrupė turėtų reguliariai stebėti makroekonominį disbalansą ir prireikus pasiūlyti veiksmus padėčiai ištaisyti.

4 gairė. Moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai bei inovacijoms skirtos paramos optimizavimas, žinių trikampio tobulinimas ir skaitmeninės ekonomikos potencialo panaudojimas

Valstybės narės turėtų peržiūrėti nacionalines (ir regionines) MTTP ir inovacijų sistemas, užtikrindamos atitinkamas veiksmingas viešąsias investicijas ir nukreipdamos jas didesniai augimui skatinti, kartu turėtų spręsti svarbiausius socialinius uždavinius (pvz., energetikos, išteklių naudojimo veiksmingumo, klimato kaitos, socialinės sanglaudos, senėjimo, sveikatos ir saugumo). Reformomis turėtų būti skatinama kompetencija ir pažangi specializacija, mokslininkų sąžiningumas, stiprinamas universitetų, mokslinių tyrimų institutų, viešųjų, privačių ir trečiųjų sektoriaus dalyvių bendradarbiavimas šalies ir tarptautiniu mastu ir užtikrinama infrastruktūros ir tinklų, kuriais galima skleisti žinias, vystymą. Reikėtų gerinti mokslinių tyrimų institutų valdymą, kad nacionalinės mokslinių tyrimų sistemos būtų veiksmingesnės. Todėl reikėtų modernizuoti universitetų mokslinių tyrimų bazę, plėtoti pasaulinio lygio infrastruktūras, skelbti informaciją apie patrauklias karjeras ir skatinti mokslininkų judumą. Nacionalinio finansavimo ir viešųjų pirkimų programos turėtų būti pritaikytos ir supaprastintos, siekiant palengvinti tarptautinį bendradarbiavimą, žinių perdavimą ir nuopelnais grindžiamą konkurenciją.

Valstybių narių MTTP ir inovacijų politika turėtų būti formuojama atsižvelgiant į ES aplinką, kad būtų daugiau galimybių sutelkti viešųjų ir privačių išteklių tose srityse, kur ES dalyvavimas gali duoti papildomos naudos, pasinaudoti sąveika ES lėšomis ir taip pasiekti pakankamą mastą ir išvengti suskaidymo. Valstybės narės turėtų įtraukti inovacijas į visas susijusias politikos sritis ir apskritai skatinti inovacijas (įskaitant netechnologines inovacijas). Siekdamas skatinti privačias investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas, valstybės narės turėtų gerinti bendras sąlygas, pirmiausia tas, kurios susijusios su verslo aplinka, konkurencingomis ir atviromis rinkomis, derinti mokesčių paskatas ir kitas finansines priemones su priemonėmis, kuriomis siekiama padėti lengviau gauti privataus finansavimo lėšų (įskaitant rizikos kapitalą), didinti paklausą, ypač ekologiškų inovacijų (pirmiausia viešaisiais pirkimais ir tarpusavyje susijusiais standartais), skatinti inovacijoms palankias rinkas ir taisykles, taip pat teikti veiksmingą ir prieinamą intelektinės nuosavybės apsaugą. Atsižvelgdamos į 8 ir 9 gaires, valstybės narės turėtų suteikti žmonėms įvairiausių įgūdžių, kurie reikalingi įvairių rūšių inovacijoms kurti, ir turėtų užtikrinti pakankamą mokslo, matematikos ir inžinerijos absolventų skaičių. Mokymo programomis turėtų būti siekiama remti kūrybiškumą, novatoriškumą ir verslumą.

Valstybės narės turėtų skatinti sparčiojo interneto – pagrindinės žinių gavimo ir jų kūrimo priemonės – paslaugų kūrimą ir teikimą. Valstybės narės turėtų taikyti atitinkamas bendras sąlygas, siekdamas greitai kurti bendrą skaitmeninę rinką, kurioje būtų galima naudotis plataus masto internetiniu turiniu ir paslaugomis. Viešasis finansavimas, įskaitant tokias ES finansavimo priemones, kaip struktūriniai fondai, žemės ūkio ir kaimo plėtros fondai, turėtų

būti skiriami toms sritims, kurioms nepakanka privačių investicijų. Politikoje reikėtų atsižvelgti į technologinio neutralumo principą. Valstybės narės turėtų siekti mažinti tinklo plėtojimo sąnaudas, koordinuodamos viešuosius darbus; skatinti naudojimąsi šiuolaikinėmis prieinamomis internetinėmis paslaugomis, kartu toliau plėtojant e. valdymo, e. parašo, e. tapatybės ir e. mokėjimų kūrimą; skatinti aktyviai dalyvauti skaitmeninėje visuomenėje, pasitelkiant ir žiniasklaidą bei skaitmeninį raštingumą; skatinti saugumo ir pasitikėjimo dvasią.

Pagrindinis ES tikslas, kuriuo remdamosi valstybės narės nustatys savo nacionalinius tikslus, – iki 2020 m. 3 % ES BVP turėtų būti investuojama į MTTP. Kuriamas rodiklis, kuris parodytų MTTP ir inovacijų intensyvumą.

5 gairė. Išteklių veiksmingumo gerinimas ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas

Valstybės narės turėtų atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo, aplinkos uždavinius paversdamos augimo galimybėmis ir veiksmingai naudodamos savo gamtos išteklius. Jos turėtų įgyvendinti reikiamas struktūrines reformas, kad galėtų sėkmingai šalinti vis didesnes su anglies dioksido išmetimu į aplinką ir ištekliais susijusias kliūtis. Siekdamos sumažinti išmetamų dujų kiekį, valstybės narės turėtų dideliu mastu naudotis rinka grindžiamomis priemonėmis, įskaitant apmokestinimą, kad paremtų ekologišką augimą ir darbo vietas, skatintų naudoti atsinaujinančių išteklių energiją ir švarias, atsparias klimato kaitos poveikiui technologijas, taip pat skatintų energijos taupymą ir ekologiškas inovacijas. Valstybės narės turėtų palaiapsniui atsisakyti aplinkai žalingų subsidijų ir užtikrinti sąžiningą jų sąnaudų ir naudos pasiskirstymą, numatydamas išimtis tik socialinių poreikių turintiems žmonėms. Valstybės narės turėtų naudoti reguliavimo, nereguliavimo ir fiskalines priemones, įskaitant produktams ir pastatams taikomus energetinio naudingumo standartus, subsidijas, lengvatines paskolas ir ekologiškus viešuosius pirkimus, skatinti ekonomiškai naudingą gamybos ir vartojimo modelių pritaikymą, skatinti atliekų perdirbimą, pereiti prie veiksmingai naudojamų išteklių ir mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomiką, taip pat užtikrinti pažangą dekarbonizuojant transportą ir energijos gamybą, kartu didinant Europos sąveiką šioje srityje. Valstybės narės turėtų plėtoti pažangias, atnaujintas ir visiškai tarpusavyje susijusias transporto ir energetikos infrastruktūras, naudoti informacines ir ryšių technologijas, atsižvelgdamos į 4 gairę, užtikrinti didesnę našumą, suderintą infrastruktūros projektų įgyvendinimą ir remti atvirų, konkurencingų ir integruotų tinklų rinkų kūrimą. Šiems tikslams remti valstybės narės turėtų iki galo panaudoti ES lėšas.

Pagrindinis ES tikslas, kuriuo remdamosi valstybės narės nustatys savo nacionalinius tikslus, – iki 2020 m. sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 20 %, palyginti su 1990 m., arba 30 %, jeigu yra tinkamos sąlygos⁶; padidinti mūsų galutinio energijos suvartojimo iš atsinaujinančių energijos išteklių dalį iki 20 % ir 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą.

6 gairė. Verslo ir vartotojų aplinkos gerinimas ir pramonės bazės modernizavimas

⁶ 2009 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Taryba padarė išvadą, kad pagal visuotinį susitarimą, skirtą laikotarpiui po 2012 m., ES pakartoja savo sąlyginį pasiūlymą dėl 30 % sumažinimo iki 2020 m., palyginti su 1990 m., su sąlyga, kad kitos išsivysčiusios šalys įsipareigos panašiai sumažinti išmetamų dujų kiekį ir kad besivystančios šalys atitinkamai prisidėtų pagal savo atsakomybę ir atitinkamus pajėgumus.

Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad rinkos veiktų piliečių ir vartotojų naudai. Valstybės narės turėtų taikyti iš anksto žinomas bendras sąlygas ir užtikrinti gerai veikiančias, atviras ir konkurencingas prekių ir paslaugų rinkas, visų pirma skatindamos bendrosios rinkos integraciją ir veiksmingą bendrosios rinkos bei konkurencijos taisyklių įgyvendinimą ir vykdymą, taip pat plėtodamos reikiamą fizinę infrastruktūrą. Valstybės narės turėtų toliau gerinti verslo aplinką, modernizuodamos viešąsias administracijas, mažindamos administracinę našta, toliau plėtodamos tarpusavyje susijusias e. valdymo paslaugas, šalindamos mokesčių kliūtis, remdamos mažąsias ir vidutinio dydžio įmones (MVI), atsižvelgdamos į Smulkiojo verslo aktą Europai ir principą „pradėk nuo mažo“, užtikrindamos stabilias ir integruotas finansinių paslaugų rinkas, padėdamos lengviau gauti finansavimą, gerindamos intelektinės nuosavybės teisių vykdymo sąlygas, remdamos MVI internacionalizavimą ir skatindamos verslumą. Viešuosius pirkimus reikėtų panaudoti siekiant skatinti inovacijas, visų pirma skirtas MVI, kartu laikantis rinkos atvirumo, skaidrumo ir veiksmingos konkurencijos principų.

Valstybės narės turėtų remti šiuolaikinę, diversifikuotą, konkurencingą, veiksmingai naudojamų išteklių ir energijos pramonės bazę, iš dalies palengvindamos bet kokią reikiamą restruktūrizavimą, visiškai laikydamosi ES konkurencijos taisyklių ir kitų susijusių taisyklių. Šiems tikslams remti valstybės narės turėtų iki galo panaudoti ES lėšas. Valstybės narės turėtų glaudžiai bendradarbiauti su pramonės atstovais ir suinteresuotosiomis šalimis, kad prisidėtų prie ES lyderystės ir konkurencingumo pasaulinio masto darnaus vystymosi srityje, ypač skatindamos socialinę įmonių atsakomybę, nurodydamos kliūtis ir prognozuodamos bei valdydamos pokyčius.